

22/11/2023

DRAAIBOEK

Waarnemen tijdens de
2e Kamer Verkiezingen

Inhoud:	Pagina:
1. Waarom dit burgerinitiatief	3
2. Wat wordt er verwacht van de waarnemers?	3
3. Deelnemen	3
4. Hoe presenteren de waarnemers zich	4
5. Legitimeren	4
6. Tijdstippen	5
7. Lokatie	6
8. Privacy	6
9. Hoe maak ik foto's?	7
10. Wat moet ik doen met de foto's?	8
11. Onregelmatigheden	12
12. Communicatie	13
13. Helpdesk	14
14. Wat gebeurt er na woensdag 22 november?	14
15. Artikelen / Kiesraad	16
16. Prints en info	18

Waarom dit burgerinitiatief?

Net zoals de aanwezigheid van medewerkers in het stemlokaal, voorziet de Kieswet in de mogelijkheid voor inwoners van Nederland om het hele verkiezingsproces waar te nemen. De Kiesraad beoogt hiermee ook de transparantie van het proces te vergroten en daarmee het vertrouwen van de bevolking in het proces te versterken. Het is sowieso toegestaan voor iedere stemgerechtigde inwoner van Nederland om hiervan gebruik te maken. Controle Verkiezingen is een samenwerkend burgerinitiatief, opgezet door vier organisaties, met als doel mensen georganiseerd en goed geïnformeerd gebruik te laten maken van dit recht.

Wat wordt er verwacht van de waarnemers?

Prio 1: Foto maken van het proces-verbaal (22/11).

Prio 2: Gedurende dag van woensdag 22 november waarnemen op onregelmatigheden

Prio 3: foto processen-verbaal bij de centrale tellingen (23/11)

Instructievideo voor waarnemers:
<https://youtu.be/inDfoPiLsRc>

Deelnemen

Een ieder kan deelnemen aan Controle Verkiezingen. Aangemeld of niet aangemeld. Indien iemand op woensdagavond 22 november ineens bedenkt dat die mee wil gaan doen, is het nog steeds niet te laat. Hij of zij kan dan gewoon naar een stemlokaal in de omgeving gaan waar die woont en daar gaan waarnemen. Je hoeft je van tevoren bij de gemeente NIET officieel aan te melden als waarnemer. Je mag dat gewoon doen als je daar behoefte aan hebt. Het is altijd handig om je aan te melden bij Controle Verkiezingen, omdat je dan ook makkelijker op de hoogte bent van hoe alles verder gaat. Bijvoorbeeld wat je met gemaakte foto's kan doen. Maar nogmaals het hoeft niet. Dit draaiboek is voldoende om goed onderbouwd van kennis deel te nemen.

Hoe presenteren de waarnemers zich

Neutraal. Geen promotie van politieke partijen in woord en gebaar. Geen promotie van politieke partijen op kleding, schoenen tassen of petten. Defensief. Rustig en meewerkend. Voortdurend het hoofddoel in het achterhoofd houdend, dat er aan het einde van de dag een foto van het proces-verbaal moet komen. Je mag dit en je kan dit volgens de Kieswet. Indien er op een eerder moment discussie komt, loop je onverhoopt het risico dat een voorzitter van een stemlokaal dit aanmerkt als 'onregelmatigheden' en dan is hij/zij volgens de Kieswet geoorloofd je uit het stemlokaal te laten verwijderen. Om jezelf herkenbaar te maken voor anderen als 'waarnemer Controle Verkiezingen' kan je een 'Controle Verkiezingen Button' dragen of een document uitprinten en opvouwen / opplakken. (Zie bijlagen)

(Zie ook de voorlichtingsvideo voor waarnemers)

Legitimeren

Bij binnenkomst hoef je je niet te legitimeren. Waarnemen mag anoniem volgens de Kieswet. Wel is het verstandig om je even te melden bij de medewerkers van het stemlokaal om aan te geven waarvoor je daar komt. Anders zouden ze zenuwachtig van je kunnen worden.

Uitzondering: Indien je tegelijkertijd gaat stemmen en waarnemen, moet je je wél legitimeren. Het feit dat je óók komt waarnemen, ontslaat je in dat geval niet van de verplichting om je te legitimeren. (Zie ook de voorlichtingsvideo voor waarnemers)

Tijdstippen

De openingstijden van de kantoren voor het publiek zijn van 07:30 tot 21:00 uur. Tussen deze tijdstippen kun je langskomen voor het controleren op onregelmatigheden. Als je 's avonds aanwezig wilt zijn voor de foto, is het raadzaam om al om 20:30 aanwezig te zijn, of liever nog iets eerder. Veel waarnemers kiezen er daarom voor om eerst zelf even te gaan stemmen. Mobiele kantoren kunnen afwijkende openingstijden hanteren, bijvoorbeeld in winkelcentra of op een station. Deze tijden kun je online opzoeken. Daarnaast kunnen reguliere stemlokalen incidenteel afwijkende openingstijden hebben. Het is daarom verstandig om dit van tevoren online te verifiëren. Overigens is het zo dat waarnemers ook na 21:00 uur nog naar binnen mogen. De deuren van het stemlokaal gaan niet op slot tijdens het tellen en opmaken van het proces verbaal, maar om onnodige discussies te voorkomen adviseren we toch om voor negenen binnen te zijn. Het tellen van de stemmen begint om 21:00 uur, tenzij er op dat tijdstip nog een rij voor de deur staat. Mensen in de rij hebben het recht om nog binnen te komen en te stemmen, waardoor het tellen iets later begint.

Omdat het laat kan worden (nachtwerk bij grote stemlokalen), adviseren we mensen om iets te eten en te drinken mee te nemen.

Meer informatie over de openingstijden is te vinden op:

<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/stembureau/openingstijden>

(Zie ook de voorlichtingsvideo voor waarnemers)

Lokatie

Via een online pagina kan je locaties terugvinden waar je kan gaan waarnemen. Deze mag je zelf bepalen. Ook kan je in onze communicatiegroepen 'Kiesdistricten' in Signal afstemmen met andere waarnemers uit jouw omgeving. Zie hoofdstuk 'communicatie' hoe je toegang krijgt tot dat Signal-kanaal.

Het is handig om op tijd bij een stemlokaal aanwezig te zijn, dan is er nog de tijd om bij dubbele bezetting van waarnemers op een stemlokaal, nog een andere lokatie uit te zoeken. Het is daarom handig om een andere lokatie alvast in je hoofd te hebben waar jij heen zou kunnen, of iemand anders die later komt. Er is opzettelijk gekozen om niet centraal in kaart te brengen waar waarnemers heen gaan. Anders zou later een gevoel kunnen ontstaan dat er op zo'n lijst geanticipeerd wordt door iemand die zou willen frauderen.

<https://waarismijnstemlokaal.nl/>

Privacy

U mag van onregelmatigheden en processen-verbaal foto's maken. Echter niet van gezichten. Geen mensen herkenbaar in beeld. Ook mag u geen foto's maken van handtekeningen. Dit vragen wij u dan ook niet te doen. Indien u foto's meent te maken van onregelmatigheden in het stemlokaal en er ontstaat een discussie over, stel u dan defensief en meewerkend op. Niet alle voorzitters kennen de regels heel goed. Ook zo'n discussie kan leiden tot verwijdering uit het stemlokaal. Bewaar uw energie dan voor het fotograferen van het proces-verbaal. Daar kunt u dan op inzetten. Als dat niet wordt toegestaan verwijs dan naar de tekst van de Kiesraad onder hoofdstuk artikelen / Kiesraad. Zeg dat je geen foto's hoeft van de namen van de medewerkers en/of de handtekeningen. Informeer dat het je puur gaat over de inhoud van het proces-verbaal. Vraag de voorzitter desnoods hierover contact op te nemen met z'n meerdere.

Hoe maak ik foto's?

Met je telefoon of fotocamera. Je mag dit ook, volgens de Kiesraad. Zie hoofdstuk 'artikelen / Kiesraad'

Handige zaken om daarna rekening mee te houden:

Leg de voorzitter uit dat je doel is het proces-verbaal goed, scherp en compleet op de foto te krijgen. Vraag hem om begrip dat je dit zorgvuldig doet en daar even de tijd voor neemt. Dit kan er voor zorgen dat je je minder opgelaten voelt. Indien de voorzitter niet weet dat je dit mag, wijs hem of haar dan even op het hoofdstuk 'artikelen / kiesraad'. Hier staat ook een link bij die de voorzitter zelf terug kan zoeken.

Zorg dat de telefoon of camera goed is opgeladen. Neem desnoods een powerbank mee.

Zorg dat de lens goed schoon is

Neem de foto's van de A4-tjes proces-verbaal in 'portrait-modus'. Je kan je camera horizontaal houden (landscape-modus) of verticaal (portrait-modus). Een A4 gaat het beste op de foto als je de camera in portrait-modus houdt.

Begin met de eerste pagina en neem elke pagina achtereenvolgens in 1 aansluitende serie op de foto.

Maak de handtekeningen van de stemlokaal medewerkers onleesbaar. Deze mogen niet op de foto. Dit kan door middel van een opgevouwen A4 of stukje papier. Namen van de medewerkers mogen wel op de foto, maar als ze dat liever niet willen dan hoef je daar geen probleem van te maken en kan je deze net als de handtekeningen onleesbaar maken.

Let op dat de foto's scherp zijn, tik desnoods telkens even op je scherm om de camera opnieuw te laten scherpstellen.

Let op dat de A4-tjes helemaal in beeld zijn, liever iets ruimte er omheen dan iets te krap. Dit voorkomt dat je anders essentiële informatie misloopt.

Bewaar de foto's in ieder geval op de plek waar je ze hebt genomen. Ook al stuur je ze later door naar je mail of computer, bewaar ze liefst ook origineel, indien mogelijk. Tot het moment dat wij als Controle Verkiezingen communiceren dat de foto's bij ons binnen zijn. Gooi ze dus aub niet zomaar weg.

Voorlichtingsvideo: Hoe fotografeer je het proces-verbaal?

<https://youtu.be/WfkWXgBGho8>

Wat moet ik doen met de foto's?

Via de link die je nog ontvangt kan je de foto's uploaden. We vragen hierbij ook de cijfers in te voeren die op het proces-verbaal zijn genoemd. Dat is een secuur klusje. Dit kan middels telefoon en laptop of pc. Het makkelijkste gaat het op de PC. Je zal dan de foto's wellicht eerst moeten doorsturen naar je PC vanaf je telefoon. Ook is daar ruimte om foto's van incidenten te uploaden.

De stappen van het upload proces:

1

Open de link (die krijg je via de nieuwsbrief of Signal)

Inloggen

Benodigd een bruikbaar email adres waar je zelf over beschikt en een bruikbaar telefoonnummer waar je SMS op kan ontvangen. Verder doe je nog een 'anti robot' check.

2

Ontvang een sms met een 6 cijferige code op je ingegeven telefoonnummer. Voer deze in bij stap twee. Daarna kan je dit scherm sluiten. Je ontvangt nu op het e-mailadres dat je bij het inloggen opgaf een mail met een link. Open de link en je zal zien dat je weer in dezelfde omgeving bent. Indien je tijdens het upload-proces per ongeluk het scherm sluit of de verbinding wordt verbroken, dan kan je de link opnieuw openen. Je wordt dan terug gebracht naar de plek waar je was gebleven. Het systeem onthoudt dit voor jou.

3

Zoek je stemkantoor op en selecteer deze. Tevens wordt je gevraagd aan te vinken of de foto's en cijfers die je hebt gemaakt 22 november of 23 november betreffen. (verplicht)

4

Voer de cijfers in van het proces-verbaal. Alle partijen van Nederland staan er in. Het kan voorkomen dat een kleine nieuwe partij niet voorkomt in jouw district. Voer voor die partij dan een cijfer 0 in. De cijfer-vakjes zijn dus verplichte invoer. Ook kan je het aantal blanco stemmen en ongeldig verklaarde stemmen invoeren. Dit is echter niet verplicht.

Houdt er rekening mee dat het lastig kan zijn om van scherm te wisselen tijdens het invoeren van de proces-verbaal-cijfers. Daarom zou het handig zijn deze pagina(s) met cijfers eerst uit te printen. Een andere optie is een tweede apparaat er naast waar je ze in beeld houdt. Of je kan ze eerst ook overschrijven op een A4 zodat je ze daarna ineens kan invoeren. Later wordt je invoer nog eens gecontroleerd of deze matcht met je proces-verbaal dus je moet secuur zijn, anders is er voor jouw verbaal een 'mis-match'. Dat levert onnodig extra veel werk op voor de administratiegroep.

5

Upload de foto's van het proces-verbaal naar het systeem. Als je de foto's op je telefoon hebt gemaakt en je doet het uploaden vanaf een laptop, dan zal je eerst de foto's van je telefoon moeten overzetten of versturen naar die laptop. Tip: Als je geen laptop hebt maar je buurman wel, dan moet je er rekening mee houden dat het email adres ook wordt gebruikt die op die laptop staat. Anders kan je geen link openen op dat apparaat. En dat jouw foto's naar dat apparaat worden verzonden.

6

Controleer een ander z'n ingevoerde gegevens. Je krijgt nu de cijfers met processen-verbaal van willekeurig iemand anders voor je. We verzoeken je deze nauwkeurig te controleren. Dit is best even een klusje. Hiermee help je ons enorm goed. Namelijk het 4-ogen principe werkt dan. Later zal er door administrateurs een extra check worden gedaan in het systeem. Dus we hopen dat je niet makkelijk klakkeloos alles op 'goed' zet, maar echt controleert. Mocht er een 'fout' tussen zitten, dan gewoon 'fout' aanklikken. Dan is er geen man overboord, want dan komt deze invoer in een lijst van ingevoerde processen-verbaal die door administrateurs opnieuw worden nagelopen, totdat het klopt.

7

Als laatste klik je op de oranje pijltjes onderin en ben je klaar.

Je kan dit proces vaker dan eens doen. Maar dat wordt wel door het systeem geregistreerd, zodat we in de gaten kunnen houden of er iemand is die ineens heel veel onzin gaat uploaden. Nogmaals, mocht je onverhoopt het scherm wegklikken waar je in werkt, kan je via de link in de mail er gewoon opnieuw in en hoef je niet alles overnieuw te doen. Pas na de laatste stap wordt je upload proces afgesloten en zal je bij een volgende keer aanklikken van de link het proces helemaal opnieuw moeten doorlopen. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn als iemand over meer dan 1 proces-verbaal beschikt.

OPMERKING: mocht het niet lukken dit proces te doorlopen, bijvoorbeeld om technische redenen, dan vragen wij je echt allereerst hulp te zoeken in je eigen omgeving. Mocht het daarna nog steeds écht niet lukken, stuur dan een email naar info@controle-verkiezingen.nl met in het onderwerp 'UPLOAD'. Omschrijf dan in de tekst kort tegen welk probleem je aanliep.

Zie ook de instructiefilm hierover:

Instructievideo uploadsysteem Controle Verkiezingen

<https://youtu.be/b60MPeZtyMU>

Onregelmatigheden

Welke onregelmatigheden kan je op letten

In de ochtend bij opening van het stemlokaal kan je kijken of de klike's op slot zitten. Ook kan je in de klike kijken of deze leeg is. Indien een klike net na opening al half vol zit, maak daar dan eerst een foto van. Dat mag. (Zie artikelen /Kiesraad) Daarna kan je het melden bij de voorzitter. Deze zal dat dan ook in het proces verbaal melden en bekijken hoe of wat het probleem is.

In een stemlokaal mag geen politieke getinte reclame voor politieke partijen hangen. Zie je dit wel, maak een foto van de poster en meld het aan de voorzitter als onregelmatigheid en overtreding van de Kieswet. (Artikelen / Kiesraad)

De kiespassen op de tafel bij de voorzitter kan je in de gaten houden. Sommige kantoren bundelen ze in stapels van 25. Zo kan je een inschatting maken hoeveel stemmen er zijn uitgebracht in dat stemlokaal.

Bij het tellen kan het voorkomen dat stemmen 'ongeldig' worden verklaard. Dit komt echter niet heel vaak voor. Komt dit wel heel vaak voor, dan kan dat een onregelmatigheid zijn. Dus enkele keren is normaal, maar tientallen keren is opmerkelijk. Dit moet later ook in het procesverbaal worden opgenomen door de voorzitter.

Voorbeelden van ongeldige stemmen vindt u hier:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwil7PHX69SCAxUT3QIHUUpYDTsQFnoECBkQAQ&url=https://www.kiesraad.nl/binaries/kiesraad/documenten/publicaties/2016/03/staatscourant-e.d/voorbeelden-blanco-geldige-en-ongeldige-stemmen/voorbeelden-ongeldige-geldige-en-blanco-stembiljetten.pdf&usg=AOvVaw3p2z1x9ouLZjxUTGsuZC7t&opi=89978449>

Indien u een onregelmatigheid meent te hebben waargenomen, dan kan u de voorzitter daarvan verwittigen. Zoek hiervoor een juist moment, als de voorzitter even tijd heeft. Deze zal ongeacht zijn eigen mening over de onregelmatigheid, volgens zijn eigen instructie dit moeten vastleggen in het proces-verbaal. Echter vragen wij aan waarnemers hier terughoudend mee te zijn en geen hoogoplopende discussie over aan te gaan. Dat kan namelijk leiden tot verwijdering uit het stemlokaal. De voorzitter is gerechtigd bij orderverstoring iemand uit het lokaal te verwijderen. Dan loopt u risico buiten te staan zonder foto van het proces-verbaal. Leg onregelmatigheden dan voor uzelf vast. Controle Verkiezingen zal deze informatie ook verzamelen.

Communicatie

Er zijn een aantal manieren om toegang te krijgen tot informatie en de communicatiestructuur van Controle Verkiezingen.

1 De Signal groepen, verdeeld in dezelfde structuur als zichtbaar in de bijlagen 'organisatie organogram'. Zit je daar nog niet in, check je mail of spambox met uitleg hierover. Mocht je de mail niet hebben dan kan je deze opnieuw opvragen via ons mailadres info@controle-verkiezingen.nl

2 De website: www.controle-verkiezingen.nl

3 De nieuwsbrief. Als je officieel bent aangemeld bij Controle Verkiezingen (website) dan ontvang je ook onze nieuwsbrieven. We weten dat veel providers dit soort nieuwsbrieven aanmerken als 'spam'. Check dan vooral je spambox en markeer de nieuwsbrief als 'veilig'.

4 Youtube
<https://www.youtube.com/@controleverkiezingen/videos>

Helpdesk

Op woensdag 22 november wordt de hele dag de email-box info@controle-verkiezingen.nl live gemonitord. Van 's ochtends tot einde 's nachts. Indien je behoefte hebt aan telefonische ondersteuning deze dag, mail dan vooral kort je vraag en telefoonnummer met in het onderwerp 'TERUBELVERZOEK'.

Op de achtergrond zit een team paraat die onderling contact houdt met elkaar via een zoom-verbinding.

Deze helpdesk wordt niet ingericht voor donderdag 23 november, maar zal die dag wel periodiek worden bekeken op inkomende mail. Het kan daarom zijn dat 23 november een reactie niet direct terugkomt, zoals dat op 22 november wel het geval gaat zijn.

Wat gebeurt er na woensdag 22 november?

Na de 22ste november is er nog een waarneem-moment mogelijk op donderdag 23 november bij de centrale tellingen. Natuurlijk zijn we ook blij hiermee. Maar blijft staan dat we nogmaals benadrukken dat woensdag 22 november onze hoogste prioriteit heeft. Processen-verbaal gefotografeerd op donderdag 23 november kunnen niet als bulk worden ingevoerd in het systeem. Er zal dus per proces-verbaal het hele upload proces worden moeten doorlopen. En dat betreft alleen voor de cijfers op kieslijst-niveau en niet kandidaat-niveau.

Wij hopen natuurlijk dat mensen zo snel als mogelijk gegevens gaan uploaden in het systeem. Het systeem berekent namelijk automatisch zetelverdelingen en hoe meer data er inzit, hoe sneller wij iets zinnigs kunnen zeggen over de uitslag zoals die er bij ons uitziet.

Later zal worden bekeken of er discrepanties zichtbaar zijn met de door de overheid gepresenteerde resultaten. Indien er genoeg data aanwezig is in het systeem dan wordt bekeken of deze data moet worden voorgelegd aan data-analisten.

Nadien zal er ook nog een enquête volgen waar we jullie vragen zullen stellen over jullie bevindingen. De uitslag van deze data in combinatie met de geüploade cijfers, kan dan worden verwerkt in een eindrapportage.

Als laatste wordt bekeken of het nodig is een procedure op te starten waarbij wordt voorkomen dat stembiljetten en stempassen al na drie maanden worden vernietigd.

Artikelen / Kiesraad

Artikel J 35

1.

Gedurende de tijd dat het stembureau zitting houdt, zijn de kiezers bevoegd in het stemlokaal te vertoeven, voor zover de orde daardoor niet wordt verstoord en de voortgang van de zitting niet wordt belemmerd.

2.

De in het stemlokaal aanwezige kiezers kunnen mondeling bezwaren inbrengen, indien de stemming niet overeenkomstig de wet geschiedt.

3.

De bezwaren worden in het proces-verbaal van de zitting van het stembureau vermeld.

Kiesraad:

“Mogen kiezers aanwezig zijn bij het tellen van de stemmen? (J35 KW)

Ja, kiezers mogen aanwezig zijn bij het tellen van de stemmen.

Voorwaarde is dat de aanwezigen de orde niet verstoren en de voortgang niet belemmeren. De voorzitter van het stembureau is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting.

Zie artikel J 35 van de Kieswet. Kiezers mogen (foto- of film) opnamen maken, mits de tellers niet worden gehinderd in hun werk. Net als tijdens de stemming kunnen kiezers bezwaar maken tijdens de telling, bijvoorbeeld als ze het niet eens zijn met het ongeldig verklaren van een stembiljet, of als zij menen dat het stembureau niet correct telt. De voorzitter noteert het bezwaar altijd in het proces-verbaal.”

<https://www.kiesraad.nl/adviezen-en-publicaties/vragen-en-antwoorden/gemeenteraden-uitslagen/mogen-kiezers-aanwezig-zijn-bij-het-tellen-van-de-stemmen>

Kiesraad:

Kiezers mogen in het stemlokaal niet worden beïnvloed (J14 en J36 KW)

“In en buiten het stemlokaal:

In de Kieswet is bepaald dat in het stemlokaal geen activiteiten mogen plaatsvinden die erop zijn gericht de kiezers in hun keuze te beïnvloeden. Zie Kieswet art. J 36. Het stemproces moet ongestoord kunnen plaatsvinden. De Kiesraad adviseert daarom collectes of andere acties in de (omgeving van) stemlokalen te ontmoedigen. Hetzelfde advies geldt voor activiteiten die gemeenten zelf initiëren, zoals het uitreiken van 'prijzen' om de opkomst te bevorderen.

De voorzitter van het stembureau kan de stemming schorsen als zich naar zijn mening omstandigheden voordoen in of bij het stemlokaal die de voortgang van de stemming belemmeren. Zie Kieswet art. J 38.

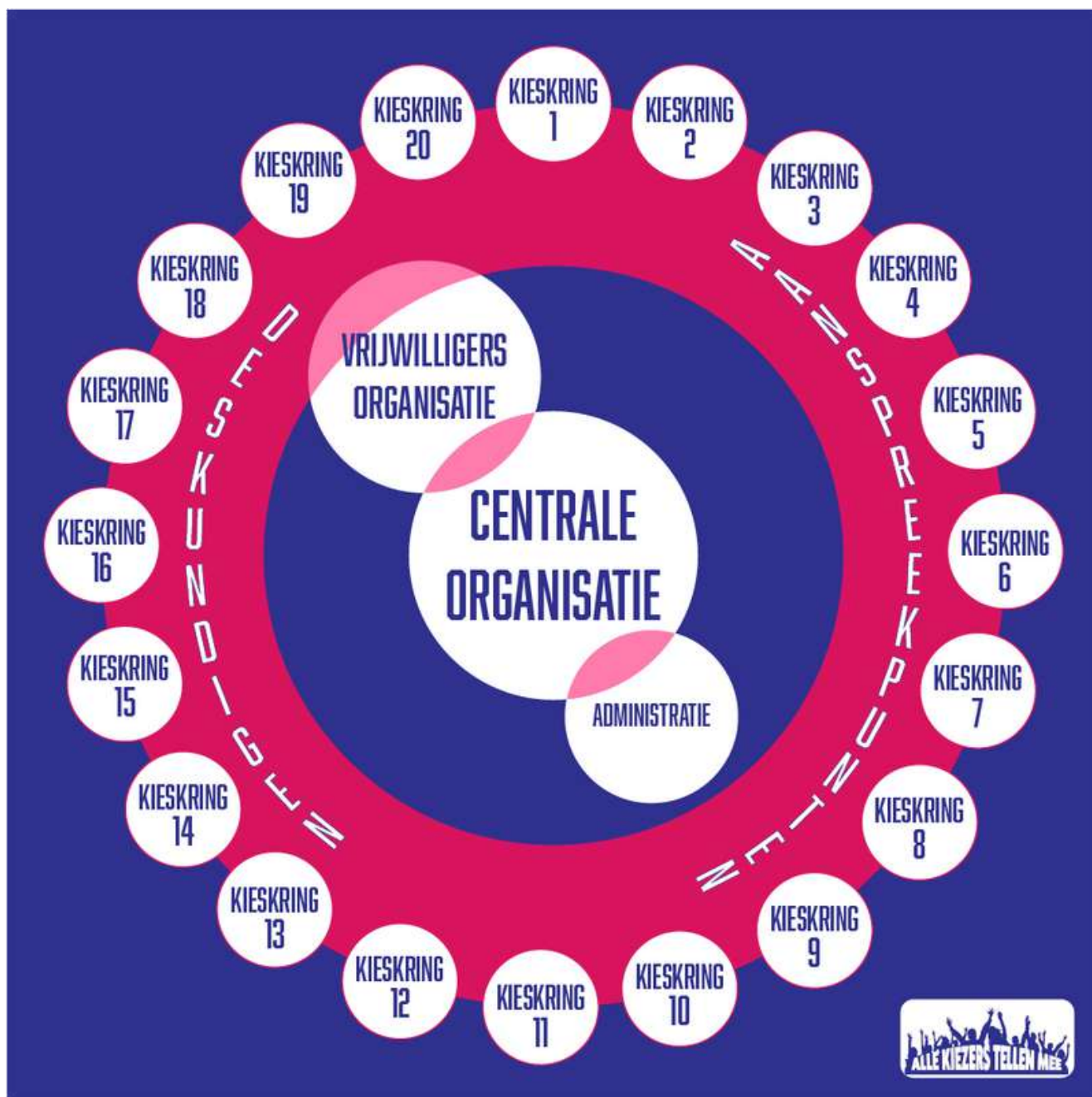
De Kieswet bevat geen regels over propaganda in de omgeving van het stemlokaal. Wel is vastgelegd dat kiezers in het stemlokaal niet mogen worden beïnvloed. Zie Kieswet art. J 14 en art. J 36.

Het aanplakken van posters in de buurt van of aan de buitenzijde van een stembureau is toegestaan (mits niet in strijd met de lokale APV en, bij onroerende zaken, na toestemming van de rechthebbende).

Ook kan de voorzitter van het stembureau optreden als de activiteiten de voortgang in het stembureau beïnvloeden. Zie Kieswet art. J 38.”

<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/waterschappen/organiseren-verkiezing/verkiezingscampagne>

Print en info

Instructie waarnemer/controlleur

22 november 2023 20:30u - ca. 23:00u

Uw rechten als waarnemer/controlleur zijn wettelijk geregeld. Zo heeft u het recht om aanwezig te zijn, onregelmatigheden door de voorzitter op te laten nemen in het proces-verbaal en foto's te maken. Dit alles is geregeld in artikel J35 van de Kieswet.

1

Het tellen van de stemmen begint in alle stembureaus om 21:00u. Ook daarna kunt u nog binnenlopen om u als waarnemer aan te melden (Kieswet Art. J35, lid 1).

2

Meld u aan bij de voorzitter van het stembureau als waarnemer van het telproces. Dat mag ook anoniem.

3

Het tellen gebeurt met het 4-ogen principe. Twee personen van het stembureau tellen dezelfde stembiljetten en geven de uitslag mondeling door aan de voorzitter.

4

Controleer of de voorzitter de mondelinge uitslag correct noteert en in het proces-verbaal opneemt.

5

Wanneer het proces-verbaal is opgemaakt én ondertekend, vraagt u om een kopie of u maakt duidelijke, scherpe foto's van alle pagina's, behalve de pagina's met handtekeningen!

Bewaar de originele foto's op uw telefoon!

6

Maak tot slot een foto van de container, waarin alle stembiljetten worden opgeslagen na de telling. Als de container van een nummer of markering is voorzien, fotografeer deze dan.

7

Na 22 november ontvangt u van ons bericht wanneer en hoe u uw kopie of foto's van het proces-verbaal kunt aanleveren.

Belangrijk !

Draag neutrale kleding. Er mag in het stembureau op geen enkele wijze verwezen worden naar een politieke voorkeur (Kieswet Art. J36).

Als u onregelmatigheden signaleert, dan meldt u dit aan de voorzitter en laat u het opnemen in het proces-verbaal (Kieswet Art. J35, lid 2 & 3).

Bij problemen, mailt u met de helpdesk. Deze is die avond continue bemand.

Blijf altijd vriendelijk en respectvol naar iedereen! Net als u, doneren ook zij vrijwillig hun tijd.

Zorg dat uw telefoon volledig is opgeladen, voordat u naar het stembureau gaat.

Vergeet niet zelf te stemmen!

Z
E
E
U
O
V
M
O

Z
E
E
U
O
V
M
O

